

# KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY  
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

|   |   |  |
|---|---|--|
| <p><b>Predplatná cena :</b><br/>         Na celý rok -- 4 koruny -- hal.<br/>         Na pol roka -- 2 " -- "<br/>         Na štvrt' roka -- 1 " -- "<br/> <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p> | <p><b>Zodpovedný redaktor :</b><br/> <b>Dr. ALEXANDER ERNSZT,</b><br/>         páp. komorník.<br/> <b>Majitel' a vydavatel' :</b><br/> <b>JÁN MOLNÁR.</b></p> | <p><b>Redakcia a vydavateľstvo :</b><br/>         Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.<br/>         Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin<br/>         ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.<br/>         Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p> |
|---|---|--|

## Zákony o zbrannej moci sankcionované.

### Kedy bude assentírka ?

Na vojenské ciele žiadajú znovu asi 300 millionov.

Ministerpredseda Lukács predostrel jeho veličenstvu zákonné predlohy o zbrannej moci, ačpráve tie zákonne prijaté boli len v snemovni veľmožov. Jeho veličenstvo v piatok 5. júla sankcionoval predostrené mu zákonné predlohy. Následkom toho zákon o zbrannej moci ako XXX-ty, zákon o vývine uh. kráľ. honvédstva ako XXXI-ty, zákon o vojenskom trestnom pokračovaní v spoločnej armáde ako XXXII-ty, zákon o trestnom pravotnom pokračovaní pri honvédstve ako XXXIII-ty a konečne zákon o povolení tohoročných rekrútov ako XXXIV-ty zákon z roku 1912. bude vovedený do zbierky krajinských zákonov.

Jeho veličenstvo kráľ jednal úplne dľa svojho práva a sodpovedne krajinskej ústave, keď sankcionoval zákonné predlohy, ktoré ku sankcii predostrel mu sodpovedný ministerpredseda Lukács. Jednanie jeho veličenstva kráľa neslobodno teda posudzovať, bo predostrené mu predlohy sankcionoval dľa svojho práva a v smysle krajinskej ústavy. Pod inú otázku ale padne jednanie ministerpredsedu Lukácsa. On jeho veličenstvu predostrel také zákonné predlohy, ktoré zákonne prijala len snemovňa veľmožov, teda len jedna čiastka krajinského zákonodarstva. V druhej čiastke zákonodarstva, v

snemovni krajinských vyslancov, Štefan Tisza ako nezákonne vyvolený predseda snemovne, teda vlastne ani nie ako predseda, tieto predlohy v zasadnutí 4. júna prehnal proti domovým pravidlám, nasledovne zcela nezákonným spôsobom. Vyslancovia mungovskej väčšiny ani nevedeli na čo hlasovali; debatta o predlohe zbrannej moci nebola zakľúčená, Tisza ale predsa opovážil sa vysloviť, že celá predloha so všetkým, čo ku nej patrí, prijatá bola vo všeobecnosti, v podrobnostiach a aj v trefom čítaní, ačpráve ani prečítaná nebola. Takto nezákonne, s vytvorením celej opozície prijatú predlohu, ministerpredseda predostrel snemovni veľmožov a konečne ku sankcii predostrel ju i jeho veličenstvu kráľovi.

Zdá sa ostatne, že Lukácsa omýna svedomie. Bojí sa následkov jeho nezákonného pokračovania. Sotva totiž zákonné predlohy o zbrannej moci obsiahly najvyššiu sankciu, v jeho úradných a poloúradných, platených novinách vyhráža sa celej krajine, že ponevác tieto zákony sú už sankcionované, najprisnejšími pokutami stíhaný bude každý, kto sa im ochotne nepodrobí. Touto vyhrážkou mungovský ministerpredseda cieli na politické stránky spojenej opozície. Tie však sa ho nelakajú. Za jedno preto, bo nebúria ani proti jeho veličenstvu kráľovi, ani proti zákonom, ktoré on sankcionuje a za drhé. nelakajú sa ani preto, bo v shromaždeniach, ktoré vydržiavajú po všetkých stranách krajiny, jedine to žiadajú, aby ľud dostal všeobecné, tajné hlasovacie právo, aby zákonom zabezpečená bola čistota krajinských volieb, aby vo verejnom živote náležite vymetené boli

mungovské nemravnosti a nepravosti a konečne, aby na celom poli verejnej správy panovala spravodlivosť a pravda. Toto všetko ale dosiahnuť možno len tak, keď Lukács a Tisza hodení budú medzi staré železo a z celej opovrzenej mungovskej strany neostane ani pamiatky.

### Kedy bude assentírka ?

Mungovská väčšina v poradách Tiszového parlamentu, bez všetkej debatty, s vytvorením celej opozície a pod bajonettami vojakov a policajtov prijala i zákon o povolení tohoročných rekrútov. Jeho veličenstvo i tento zákon sankcionoval 5. júla. Následkom toho dľa nariadenia uh. ministerstva honvédstva **tohoročné assentírky začnú sa dvanásteho augusta.**

Dľa zákona, ktorý mungovci prijali s veľkým oduševnením, Uhorsko o veľa viac tisíc rekrútov postaví musí pod zbraň. Následkom toho pri tohoročných assentírkach za vojakov odoberú i takých mladíkov, akých predtým so smiechom odháňaly assentné kommissie. Odoberú teda takmer každého, čo príde na assentírku. Otcovia a rodiny patričných mladíkov za to zaiste nebudú požehnávať mungov. Každý občan ostatne tým viacej preklínať musí mungov, keď pováži, že

### Na vojenské ciele znovu žiadajú asi 300 millionov korún.

Keď vznikol plán vojenskej reformy, uhorská a rakúska vláda so Schönaichom, spoločným ministrom vojenských záležitostí usniesly sa na tom, že hrozné summy, aké stojí prevedenie zákona o zbrannej moci, podelia na päť rokov a za ten čas vojenská vláda nevystúpi so žiadnymi novými požiadavkami. Lukács, terajší ministerpredseda bol vtedy finančný minister a ako taký vo verejnom zasadnutí snemovom sľúbil, že jestli Uhorsko prijme zákon o zbrannej moci, cez päť rokov ani krajciara nebudú od nás žiadať na vojenské ciele. Tu ho máš! Lukács aj vtedy zaviedol krajinu. Sotva mungovci — ačpráve nezákonným spôsobom — prijali zákon o zbrannej moci, na vojenské ciele znovu žiadajú od nás blízko 300 millionov korún.

V pondelok a v utorok, 8. a 9. júla vo Viedni vydržiavané boli spoločné porady mini-

sterské. Poradám predsedal spoločný minister zahraničia gróf *Berchtold*. Zo stránky Uhorska na týchto poradách súčasnil sa ministerpredseda *Lukács* a finančný minister *Teleszky*. Spoločný minister vojenských záležitostí *Auffenberg* v porade tejto žiadal, aby do štátneho rozpočtu už na rok 1913. vložená bola nová požiadavka vojenská, cieľom zaopatrenia nových kanónov z ocele, veľkých mažiarov, vojenských vzducholodi, lietajúcich strojov a iného zariadenia vojenského. Všetky tieto veci sú vraj veľmi potrebné ohľadom na vonkajšie rozporenie politické.

Ministerpredseda Lukács a finančný minister *Teleszky* neboli vraj náklonní vyplniť požiadavky spoločného ministra *Auffenberga* a konečne sjednávali sa s ním, aby Uhorsko na tieto nové požiadavky vojenskej ročite platilo len 30 do 50 millionov. Čo že je Lukácsovi 30 millionov? Tolko ako tridsať fazuliek. Či ale vie Lukács, že naši hospodári dnes-zajtra nemajú suchého chleba? Či vie, že naše robotníctvo nemá práce a zárobku? Či vie, že naši remeselníci trú najväčšiu biedu? Či vie, že ľud v krdloch vandruje do cudzieho sveta? A či už zabudol Lukács, čo sľúbil v krajinskom sneme, že keď Uhorsko prijme zákon o zbrannej moci, cez päť rokov nebudú viac žiadať na vojenské ciele? Tolko stojí jeho slovo? Vieme my, že je Lukács v každom ohlade nespoľahlivý, lež aj to vieme, že on vždy tak tancuje, ako mu hvízdajú vo Viedni.

Mungovcom máme čo ďakovať, že následkom ľahkomyselného a nezákonného prijatia predlohy o zbrannej moci ročite platiť musíme viac o 400 millionov korún. Toto veľké víťazstvo, túto «národnú prácu» mungovci v delegáciach a v snemovni tým završili, že na vojenské ciele doplatiť nám treba ešte asi 300 millionov korún. Pre mungov je to bagatelou, bo to neide z ich včakov. K novému a hroznému zdieraniu ľudu ostatne chystajú sa už mungovci. Finančný minister *Teleszky* najnovšie rozkázal finančným orgánom, aby daňovú preš čo najviacej priťahli.

**Kedy o Bože oslobodíš nás od zdieračov mungovských!**

**Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»**

## Zdraželo cestovanie.

To je tiež veľká zásluha mungov!

Po štátnych železničiach v III. triede ešte obstojne lacno cestovať mohol náš pospolitý ľud. Včul, keď mungovci hrozným násilenstvom a pod bajonettami vojakov prijali zákonnú predlohu o zbrannej moci, krajina viacej dane má platíť o 400 millionov korún. Zkadiaľ vziať tento obrovský obnos? Mungovská vláda aby si pomohla:

1. Dane každého druhu zdvihne do neslýchanej výšky. Finančné ministerstvo — ako sme to v prvom článku spomenuli — na finančné medzítka vydalo nariadenie, aby každého druhu daň zdvihly do nekonečnosti, bo mnoho peňazí treba na vojsko. Daň domová, pozemková a výrobová nestačí viacej. Mungovci preto zdvihli cenu doháňu, soli, petroleja, a viacerých, zvlášte chudobe potrebných článkov. Ponevác ale všetko toto neni im ešte došť, odhodlali sa k druhému dôkazu mungovského hrdinstva a

2. od prvého júla ceny železničných cestovných kariet zdvihli od 30 do 100 percentov. Hľa, takto sa starajú mungovci o chudobu. Bohatým, millionárom, fabrikantom nezdvihli tarify pri vývoze surovej železnej rudy a cukru do cudzozemska. Následkom toho v indickom meste Bombay náš cukor lacnej dostať ako u nás v Uhorsku, kde ho dorábajú. Nejednomu panamistovi millionárovi uhorské štátne železnice povolujú takrečené refakcie, ubohý Slovák ale, ktorý z Trenčína alebo z Oravy s kapsou ide do Budapešti, musí platíť až mu kosti praštia.

Keď ešte dlho panovať budú u nás mungovci, oderú nás z poslednej kože.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kreštan». «Kreštan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kreštan číta a predpláca len «Kreštana».

## Mungovské huncútstva pri veľkopolčianskej voľbe.

(Pokračovanie.)

Ak čistý a nepoškrvnený je mandát mungovského poslanca Szulyovszkyho, presvedčia sa ctení čitatelia «Kreštana», keď považia, že z peňazí zo štátnej kassy ukradnutých, roku 1910. na jeho voľbu poslali nasledujúce obnosy:

|   | Korún  |
|---|--------|
| 19. mája Schlusslerovi za 300 zástav                          | 350.—  |
| 19. mája Rudolfovi Školuda pre voličov v Nitrabajne           | 200.—  |
| 19. mája Markovicsovi hlavnému slúžnemu na bežiacie výdavky   | 400.—  |
| 19. Žobranie sedem lipornockých voličov                       | 7.—    |
| 19. mája ústredná kancelária na bežiacie výdavky do rúk Grüna | 50.—   |
| 19. mája Bernfeld Jozefovi za 50 zástav                       | 245.—  |
| 19. « Bernfeld Mórica synom za 102 zástav                     | 395.10 |
| 20. mája Kancellárii na štemple do rúk Grüna                  | 50.—   |
| 20. mája za roznášanie zástav                                 | 2.—    |
| 20. « kortešom obce Szomosfalva                               | 100.—  |
| 21. « Steinverwalter, Weber, pre Waltera                      | 200.—  |
| 21. mája Árpádovi Prónay                                      | 50.—   |
| 21. « Kancellária strany do rúk Grüna                         | 100.—  |
| 21. mája krušovských voličov splnomocnenému Strasserovi       | 300.—  |
| 22. mája Kancellária strany do rúk Grüna                      | 50.—   |
| 23. mája pre Radošnu Eugenovi Berzákovi                       | 1000.— |
| 23. mája pre Preserany do rúk Tompa                           | 100.—  |
| 23. « pre Egerseg do rúk Krasna                               | 600.—  |
| 23. « pre Ludanice do rúk Jellineka                           | 300.—  |
| 23. « pre obec Lakács do rúk Gáspára                          | 800.—  |
| 23. mája pre obec Koros do rúk Kellera                        | 300.—  |
| 23. « pre obec Bajna do rúk Klimácseka                        | 400.—  |
| 23. mája pre obec Atrak do rúk Kicsiny                        | 300.—  |
| 23. « pre obec Assakürth do rúk Barna                         | 700.—  |

|   | Korún.  |
|---|---------|
| 25. mája kočišom čo viezli zástavy do Lakács a Assakürthu... .. | 6.—     |
| 25. mája cesta do Nitry k föiispánovi                           | 6.—     |
| 25. « Beremer muzikbande závdavok                               | 20.—    |
| 25. « Francovi Szomolányi za 51 zástav... ..                    | 173·40  |
| 25. mája Seberány za 100/3 zástav                               | 340.—   |
| 25. « Seberány za stušky na ramená                              | 79·50   |
| 26. « Krasna egersegskému notárovi, poslom ... ..               | 200.—   |
| 26. mája Prolovi ... ..   | 2.—     |
| 26. « Výdavky kancelárie Bullerovi                              | 100.—   |
| 26. « Weberovi ... ..   | 100.—   |
| 26. « Docskálovi... ..  | 100.—   |
| 27. « pre obec Radosna na vota                                  | 700.—   |
| 27. « Prónay okresnému notárovi                                 | 300.—   |
| 28. « kancelária strany ... ..                                  | 100.—   |
| 28. « za separátny vlak ... ..                                  | 1000.—  |
| 28. « krušovskému notárovi ... ..                               | 200.—   |
| 29. « trovy na voľbu ... ..                                     | 600.—   |
| 29. « výlet do Hilli ... ..                                     | 314.—   |
| 29. « egersegskému rychtárovi ... ..                            | 300.—   |
| 29. « dvom egersegským voličom, ktorí prišli pre peňaze ... ..  | 8.—     |
| 29. « pánom Docskal a Sédy ... ..                               | 200.—   |
| 29. « pánu Weberovi pre P. vidiek                               | 100.—   |
| 29. « H.Meyerovi pre čekéčsky vidiek                            | 100.—   |
| 30. « Jozefovi Bernfeld za zástavy                              | 340.—   |
| 30. « Leopoldovi Adler za zástavy                               | 170.—   |
| 30. « kancelária strany ... ..                                  | 200.—   |
| 30. « Szpalov účet... ..  | 22.—    |
| 31. « jednomu egersegskému voličovi                             | 3.—     |
| 31. « Kubányi rychtárovi... ..                                  | 20.—    |
| 31. « Lénártovi na telegrafiné výdavky ... ..                   | 100.—   |
| 31. mája Weiss fiakrov účet ... ..                              | 90.—    |
| 31. « Krasna egersegskému notárovi                              | 300.—   |
| 31. « Markovics hlavnému slúžnemu                               | 100.—   |
| 31. « dr. Lénártovi k účtovaniu ... ..                          | 100.—   |
| 31. « dr. Nietnausa cestovné trovy                              | 50.—    |
| 1. júna pánu Berzákovi doplatok na účot... ..                   | 1215·50 |
| 1. júna dvom tlačiaršským chlapcom                              | 10.—    |
| 1. « Adolfovi Sproncz seredské cestovné trovy ... ..            | 20.—    |
| 1. júna rychtárovi obce Sarluska na výdavky v kréme ... ..      | 17.—    |

(Dokončenie nasleduje.)

## Nové tarchy.

Mungovia boli tak láskaví, že odhlasovali zákon o zbrannej moci. Odhlasovali ho nezákonným spôsobom. Bez opozície, jež povolanim je, vládu kontrolovať. Štefan Tisza nepotreboval kontrolu, bo povedal: čo ja a mne s telom i s dušou oddaní mungovia robíme, je všetko dobre.

Opozíciu dal vyhodit zo snemovne a pod ochranou policajtov a žandárov vyniesol zákon; od nás občanov požaduje ohromné obete. Od dávna už pýtala vojenská vláda tieto obete, jak v peniazoch tak i v krvi, lenže opozícia jednostajne odporovala a od Viedne žiadala daakú náhradu. Viedeň ale nič iného nemá pre Uhorsko, iba pazúry. Zdrapiť z nás občanov poslednú kožu, držať nás v jednostajnom otroctve, bolo a je politikou kruhov viedeňských. A týmto zdieračom ponúknul svoju pomoc Štefan Tisza. Pred viedeňskými zdieračmi vrhli sa do prachu mungovia a odhlasovali zákon o zbrannej moci. Za čo? Za ten biedny mandát, ktorý od Khuena obdržali a ktorý využívajú ku rôznym obchodom. Pravda, vo Viedni panuje veľká radosť pre zdar Štefana Tiszu. Tam pochválili jeho železnú ruku a uistili ho, že neostane bez odmeny jeho «vlastenecký» skutok.

Máme teda nový vojensky zákon, ktorý Tisza vyniesol pod záštitom žandárskych bajonetov. A zákon tento obdržal sankciu, ačpráve nemusel by ho zadržať ani jedon občan krajinský. Čudný zákon tento, (ktorý nás i na to upozorňuje, že v Uhorsku ani prisaha platnosti nemá), ohromné tarchy požaduje od obyvateľov Uhorska, bo veď od tohoto času o mnohé viac vojakov assentovať budú a viac vojska znamená viac millionov trov. A to čini stámilliony. Tisza, Lukács a celá banda mungovská nehľadí na to, že obyvateľstvo Uhorska nenie vstave tie ohromné obete priniesť na tak darobnú ustanovizeň, aká je vojsko. Finančný minister nemyslí na to, že odkiaľ vziať tie stámilliony, ktoré zákon tisovský na ľud uvaľuje. Tí páni sú lahostajní. Tí sú necitliví. Nehľadia okiaľ, len daj a daj, ináč dostaneš exekúciu. Hlavná vec je, aby sa naši ministri na vláde udržali. Naša chudoba ich neomýna. Tak cítia a smýšľajú aj mungovia. Z nich ani jedon, či je to Henc, či Hay-

din, či Lévaj... nestará sa, zdá sa, že voličia jeho okresu vstave budú ešte väčšie farchy snášať bez ukrievdenia seba samých. Oni zadost učinili svojej povinnosti, keď na Tiszov rozkaz odhlasovali vojenský zákon. Museli tak robiť, bo keď za to obdržali mandát poslancový. Pred voľbami pravda zamlčali, že ten zákon odhlasujú, ba ľahali voličom, že ich nedajú obťažovať novými farchami.

Hľa, to je pravdomlivosť mungov!

Kalvín Tisza teda nové dane uvalil na krajinu, teraz je rad na financministrovi, aby sa postaral o pramene, z nichž sobere tie dane. A čo budú tie pramene? Nové dane. Už zdrážila vláda lieh, petrolej, doháň, cigare, železnice atď., financminister teraz na tom si láme hlavu, čo ešte odaníť.

Nuž hľa, toto je tá práca strany mungovskej. Žalujeme sa na drahotu, na zlé zárobky. Ľud náš hufne uteká do Ameriky. Trpíme od povodní, od krupobitia. Žatva ukazuje sa dost slabou a hľa, Tisza odtrhuje nám od úst i vzdajší suchý chlebič a zdrapuje z nás ešte aj tie handry, ktoré kryjú naše biedne telo. K tomu nám dopomohol on, šialenec násilný. Jeho to pravda netlačí, bo je pánom 23.000 jutier zeme. Čo ale my?

*Fatranský.*

## Z Trenčanskej.

### Smelosť našich mungovských poslancov.

Čakali sme, že naši svetochýrni a hrozne rozšafní poslanci po mungovsko-tisovskom víťazstve prídu do svojich okresov, aby sa pochválili pred voličmi, že jakú oni hrdinskosť preukázali pod ochranou žandárov a policajtov. Aj to sme čakali od nich, že nás potešia tým dobrodením, ktoré obsiahneme skrze to, že oni, (naši trenčianski mungovski poslanci) na rozkaz Tiszov odhlasovali vojenský zákon, skrze ktorý naše nesnesiteľné verejné farchy ohromne majú byť «ulavené».

Márne sme však čakali našich horlivých a ľudu oddaných poslancov, ani len jeden neprišiel k nám účtovať. Či sa nás báli, že im do očí povieme, že to bol veru beľarský kúšik čo Tisza previedol s pomocou mungov a vojakov? Či hádam haňbili sa tí naši usilovní poslan-

covia, že dosiahli takého víťazstva, na aké ani konidráč z Kocúrkova nebol by pyšným? My Trenčania banujeme, že sme sa nemohli do očí pozrieť tým našim poslancom a že sme sa od nich, akožto očitých svedkov nedozvedeli, ako Tisza vynášal zákony a ako rozkazoval žandárom, aby poslancov z opozície von vyhadzovali. To ver neni pekne od našich poslancov, že sa skrývajú pred nami a že nie sú zvedaví na našu vďaku s ňouž sa im odslúžiť chceme za to, že nám povýšili naše farchy. My sa náramne tešíme tomu, že Haydin, Henc, Lévaj, Pongráč, Baross, Erdélyi, vôbec všetci mungovskí poslanci stolice trenčanskej hlasovali za povýšenie železničných lístkov, že zdvihli cenu doháňu, petroleja, soli atď. Áno, s týmto dokázali naši starostliví ablegáti, ako oni milujú ľud trenčanský a ako sa starajú o náš dobrobyt. Veru na polutovanie nemilosrdní a zabudliví sú tí páni. Oni by mali vedieť, medzi ak hrozne neprajnými okolnosťami žijeme my Trenčania. Že sme zväčša bedári. Že sú medzi nami mnohí ktorí dnes nevedia, čo budú zajtra jiesť. A predsa pán Haydin a jeho kollegovia bez výčitkov svedomia odhlasovali nové farchy. Aj na to pozabudli, že nám pred voľbami všeobecné právo volebné sľubovali. Najmä Haydin, Baross a Pongráč prisahali sa, že nám ho odhlasujú a hľa, včul ani počuť nechcú o tom, bo sa zaviazali Tiszovi, že oni budú za jeho volebnú reformu a Tisza je nepriateľ ľudu robotného, najmä Slovákov.

My sa veru haňbíme, že naši poslancovia tak po «otcovsky» zastupujú nás v krajinskom dome. Za ich veľkodušnosť s tým by sme sa im mali odslúžiť, že ich na budúce nevyvolíme. V tom by sme sa mali vopred ustáliť. Nech preto každý trenčanský volebný okres vydržiava poradu, na nejj nedôveru vysloví svojmu mungovskému ablegátovi a rozhodne, že na budúce vyvolí si len kresťanského ľudového poslanca.

*Treba sa hýbať a nie lenošť. Kde sú vodcovia? Nech začnú organizáciu! Musíme koniec urobiť celému pokoleniu mungovskému! Dolu s mungovcami!*

*Trenčan.*

**Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!**

## Dva rovnaké prípady; dva rozdielne rozsudky.

Známe je našim čitateľom, že krajinský poslanec Julius Kovács v zasadení krajinského snemu strelil bol na Štefana Tiszu. Guľka však netrafilá Tiszu. Kovács potom do seba strelil a poranil sa nebezpečne.

Ako ranený na zem padol, pribehli k nemu viacerí mungovia, kopali a bili ho. To ešte nebolo dosť, lež Peter Ertsey chytil svoj revolver a strelil do Kovácsa. Výstrel slyšali všetci ablegáti a tí mungovia, ktorí kopali krvácajúceho Kovácsa istotne vedeli kto strelil, predsa mlčali, tak ten, čo strelil do Kovácsa ako aj svedkovia. Poslancovia stránok opozičných, bez toho, že by boli schvalovali Kováčsov atentát, toho mungu, ktorý strelil na Kovácsa vyzvali, aby sa hlásil. Nehlásil sa však nikto. Mungovia tajili celú tú vec. Odborníci ale dokázali, že piatu ranu nedal Kovács, lež volakto iný. Kto? Mungovia mlčali. Opozícia žiadala prísne vyšetrovanie v tejto záležitosti.

— Netreba vyšetrovať — vrieskali mungovia — z nás nikto nestrelil.

Mungovského útočníka kryl závoj tajnosti. Pravda však vyšla na javo. Jedon novinár vypočul — len tak nevdojak — rozhovor, ktorý hlavnomestský kapitán Boda viedol s jedným veľmožom, pri čom Boda vyzradil — len tak po šušky — že na Kovácsa strelil mungovský poslanec Peter Ertsey.

Takto vyšla vec na javo. Po novinách zaraz sa rozchýrilo, že Ertsey strelil na Kovácsa tým cieľom, aby ho usmrtil. Verejná mienka hlasite žiadala, aby Ertsey práve tak bol pred súd postavený, ako bude i Julius Kovács. Policajti však a súd ostali nemými. Nepočuli hlas verejnej mienky a nehladeli na trestný zákon, ktorý atentát Ertseyho stotožňuje s Kováčovým. Nezakročili proti Erseymu, ba ohlasovali, že Ertsey nespáchal trestuhodný prečin, bo vraj z oprávneného úmyslu a z fanatizmu ku Tiszovi, ktorého zbožňuje, chytil revolver na Kovácsa. Za to vraj nie trest, lež pochvalu zasluhuje.

Rozmýšľajme nad výsudnými atentátmi. Julius Kovács šiel do krajinského domu, aby Tiszu zastrelil. Keď sa mu to nepodarilo, strelil

si do hlavy a ťažko sa ranil. Keď sa v bolasti na zemi svíjal, priskočili k nemu šelmy mungovské, bili a kopali ho. Peter Ertsey vyňal svoj revolver a strelil na Kovácsa, aby ho usmrtil. Netrafil ho.

Ja v týchto dvoch atentátoch nevidím žiadon rozdiel. Aj Kovács aj Ertsey s tým úmyslom lapili do ruky revolver, aby vraždili. Súď však je inej mienky, bo iba Kovácsa bere na sodpovednosť. Kovács ležal v sanatoriume a a policajti prísne dozerali naň, fiškus však proti nemu zdvihol obžalobu pre úmyselnú a vopred premyslenú vraždu. Toto je v poriadku. Ano, Kovács je vrah. Sedí už vo vyšetrojúcom väzení. Postavia ho pred súd a odsúdia ho. S Petrom Ertseym ale, ktorý tiež chcel vraždiť, zachodia celkom po mungovsky. Posiaľ chodí po slobode. Ani policajti, ani vyšetrojúci sudca nezakročili proti nemu, bárs je dokázané že strelil na Kovácsa. Dľa pravdy aj jeho mali posadiť do vyšetrojúceho väzenia, potom nad ním súdiť. Prečo tento rozdiel? Prečo tá dvojaká miera? Či je mungom viac dovolené ako inému smrteľnému?

Verejnosť rozmýšľa nad tým a veru reptá proti straníctvu pravosudia. Verejnej mienke neslobodno dať príležitosť, aby pochybovala v spravodlivosti pravosudia. Preto žiadame, aby aj Peter Ertsey akožto útočník zdržaný a postavený bol pred súd.

*Pravda.*

## Z trnavského okresu volebného.

### Úprimné slovo k pánu Zoltánovi Vermes.

Pane vyslanec! Aj vy ste bol prítomný pri tých snemových škandáloch, ktoré tam vystrájal kalvín Tisza. Veru môžete byť pyšný na to, že ste si takého človeka vyvolil za predsedu. Keď ste u nás žobral o dôveru, sluboval ste nám hory-doly, ba i hviezdičky z neba. Zo všetkých vašich slubov však nevyplnil ste ani ten najmalichejší. Vystatoval ste sa, že ste dobrý katolik, včul ale žijete a mrete za kalvína Tiszu. Ba zo snemovej galerie smeje sa nad tým, ako policajti vyhánajú a vyhadzujú našich kresťanských ablegátov a opravdových priateľov Iudu. Na Tiszové návrhy hlasoval ste ako gramofon!

Ako svedomitý vyslanec účtovať máte z vašeho šafárenia a chovania sa v krajinskom sneme. Zvedaví sme, čo všetko nám zas poblúznite. Pred tou zakúpenou čeliadkou, ktorá so židmi vyvolila vás za vyslanca, budete sa s tým chváliť, že ste otrokom kalvína Tiszu? Alebo snád pochválite sa s tým, že ste vašim hlasom Tiszovi pomáhal na krajinu uvaliť 400 millionov novej porcie? Alebo snád pochválite sa s tým, že ste hlasoval na to, aby krajina dala o tolko a tolko tisíc viacej vojakov? Či neni dosť biedy v celej krajine a aj v našom okrese? Preto vás teda vyvolili u nás, aby sme porcie platili ešte i od povetria ktoré dýchame? Alebo vás preto vyvolili, aby sme za vojakov dali i tých chlapcov, ktorí sa ešte nenarodili? Volebného práva nechcete dať ľudu. Ba čo viac, podporujete ešte i tých zbláznelych ľudí, ktorí si taký zákon skomponovali, aby naši spravodliví, za práva krajiny a ľudu s telom i dušou bojujúci vyslancovia pozbavení boli ich mandátov a aby si ich ľud podruhé ani vyvoliť nemôhol. O sväté práva priviesť chcete teda nielen spravodlive vyvolených ablegátov, lež i samých voličov! Povedzte nám, ako z tohoto budete účtovať?

Pane vyslanec! Ako husár kalvína Tiszu sám musíte nahliadnuť, že nemôžete ďalej rátať na našu dôveru. Vyzývame vás preto v krátkosti a zreteľne: **Zložte váš mandát!**



## POLITICKE CHYRY.

### Veľké ľudové shromaždenia v Chynoranoch a v Prievidzi.

V nedeľu 14. júla po sv. omši veľké ľudové shromaždenie vydržiavané bude v Chynoranoch.

Zarovnak v nedeľu 14. júla popoludní o 4. hodine obrovských rozmerov shromaždenie vydržiava sa v Prievidzi.

Na oboch shromaždeniach prítomní budú: skut. vn. tajný radca gróf Aladár Zichy, krajinskí vyslancovia Georg Szmracsányi, Móric Palugyay, Koloman Brestyenzky, hlavný správca Ka-

tolickej Ľudovej Jednoty dr. Alexander Ernszt a Ján Bartos tajomník Jednoty.

Všetkých občanov volebného okresu žabokreckého a prievidského uctive vyzývame s týmto, aby ku týmto shromaždeniam dostavili sa do posledného chlapa a rozhodne protestovali proti násilnostvám a nezákonnostiam mungovským.

### Ľudové shromaždenia proti mungom.

Výkonný výbor politických stránok spojenej opozície zasedá permanentne, porady stále vydržiava v kruhu kresťanskej ľudovej strany. Ku tomuto výkonnému výboru minulý týždeň šesťdesiatosem volebných okresov obrátilo sa s prosbou o rýchle vydržiavania ohrozujúcich shromaždení. Medzi týmito okresmi je mnoho takých, ktoré pri posledných voľbách za krajinských vyslancov vyvolili si mungov. V jednu nedeľu pravda, spojená opozícia neni vstave shromaždenia vydržiavať v 168 okresoch. Ohrozujúce shromaždenia však nadovšetko v mesiaci auguste vydržiavať bude vo všetkých okresoch, ktoré si to žiadajú. Cieľom politických stránok spojenej opozície je, aby ľud celej krajiny poučený bol o panujúcom rozporení politickom a aby náležite a zo všetkých strán poznal mungov. Tie okresy teda, ktoré posiaľ nevyslovili svoju žiadosť o vydržiavanie ohrozujúceho shromaždenia, nech o to ohlásia sa u výkonného výboru spojených stránok opozície, ktorý riadne zasedá v kruhu kresťanskej ľudovej strany. Minulej nedele ohrozujúce shromaždenia vydržiavané boli na nasledujúcich miestach: **Fehérgyarmat, Nagyváradi, Pápa, Somogyszill a Gyoma.** Vo veľkých rozmeroch vydržiavané bolo a skvostne vypadlo shromaždenie v **Nagyszécsényi**, kde veľavážnu reč držal predseda kresťanskej ľudovej strany gróf Aladár Zichy.

Viacere stoličné právomocnosti a pravotárske komory rad-radom ohrozujú sa proti násilnostvám a nezákonnostiam mungovským.

### Julius Justh vzdal sa vyznačenia tajného radcu.

Jeho veličenstvo kráľ Juliusa Justha, keď bol predsedom snemovne, vymenoval za skut. vnútorného tajného radcu. Následkom nezákonného pokračovania Tiszu a zvlášte hru-

bianskeho násilenstva, akého na rozkaz Tiszov proti Justhovi dopustili sa policajti, na cti a v jeho hodnosti hlboko urazený Julius Justh vyznačenie tajného radcu vložil do rúk jeho veličenstva kráľa. List, ktorým poďakoval sa za toto vyznačenie dvornej kancelárii odovzdal gróf Michal Károlyi.

#### Ako účtoval minister orby?

Mungovský minister orby gróf Béla Serényi rozbehol sa minulý týždeň, aby medzi mungovskými vyslancami najprvší účtoval pred jeho voličmi. Aj účtoval v Baňskej Bystrici. Asi 200 vyberaných, echt mungov zavolali na veľkú hostinu. Pukané (šampes) tieklo ako voda dolu Hronom. Učtovanie ale nebolo. Mungovský minister sa vyslovil, že o politike vysloví sa až v jaseňi. Takto účtujú mungovci,

### Z CUDZOZEMSKA.

**Schôdzka panovníkov.** Nemecký cisár Vilhelm II. cez tri dni bavil sa v spoločnosti ruského cára Mikuláša I. v ruskom prístavnom meste Baltiskij Port. Vo štvrtok 3. júla na počtu nemeckého cisára na palube jachty Standard bola hostina, na ktorej neboly vynesene žiadne zdravice. V piatok 5. júla predpoludním cár navštívil nemeckého cisára na jachte Hohenzollern. Potom oba panovníci vystúpili na suchú zem, a obzreli 85. viborgský pluk, ktorého majiteľom je nemecký cisár. Po prehliadke nemecký cisár pluku vyslovil uznanie v ruskej reči. Za tým dvaja panovníci i s vojskom dali sa sfoťografovať. Nemecký cisár ešte i v sobotu ostal v spoločnosti ruského cára. Tejto panovníckej schôdzky politickým výsledkom je, že priateľský pomer medzi Nemeckom a Ruskom na dlhý rad rokov je zabezpečený.

**Taliansko turecká vojna.** Taliansko nepretržene posielala nové pluky do Tripolisa a Cyrenaiky, na mori však zastavilo ďalšie operácie. Vážnym následkom panovníckej schôdzky v Baltijskom Porte má tiež byť, že na zakročenie Nemecka a Ruska, cieľom uzavretia pokoja medzi Talianskom a Tureckom a zavedenia poriadku na Balkáne najbližšie svolaný má byť europejský kongress.

**Rojalistický pohyb v Portugalsku.** Krá-

lovstvu verní Portugalci neustále znepokojujú slobodomurárskych republikánov v Portugalsku. Tieto dni väčší oddiel rojalistov zaujal hraničné mesto Kalaenzia da Minho a ako dostane očakávanú pomoc, strojí sa napadnúť i hlavné mesto. Slobodomurárska vláda k utlačeniu rojalistov vyslala republikánske vojsko.



### B E S E D N I C A.

#### Ochranca života.

Holubárovcí a Strakovci nielen že boli susedia, ale čo je veľká zriedkavosť, boli aj dobrí susedia. Aj Holubár aj Straka boli remeselníci a večierkami, keď skončili svoju únavnú prácu, sadli si na lavičku pred domom a fajčiac, shovárali sa o bežných udalostiach.

Priateľstvo bolo ešte tým väčšie, že obidve rodiny mali detky. Obidvom rodinám hojne sa dostalo z toho Božského požehnanja.

Dietky sa alebo tam hraly na ceste v prachu, alebo išly za svojimi inými zábavkami, aké dedina hojne poskytuje bezstarostným dietkam.

Odrazu ale stala sa veľká premena. Strakovcom pošta doniesla list s pečatou, za čím nasledoval v dome veľký pohyb. Darmo sa spytovali susedia, že čo sa stalo? Nedostali odpoveď a v jeden pekný deň zadivené zastavovali sa ľudia pred stolárskou dielňou Straku, dielňa bola zavretá.

— No no! Hľa hľa! Pozrite len! — divili sa ľudia. Je robotný deň a kmetrova dielňa je zavretá! Čo to má znamenať?

Ale prekvapenie ešte len vtedy bolo veľké, keď sa Straka o niekoľko dní vrátil domov a večer vo veľkej krčme hovoril prítomným:

— Nuž od tohoto času tak hľadte na mňa, že som ja viac už nie bársjaký obyčajný človek, ja som teraz už — pán!

— Pán? — zasmial sa kováč. — Ku tomu sa treba zrodiť. Vy ostanete až do smrti len takým, aký ste bol.

— A už či je tak alebo ináč, ale ja som veru predsa pánom, keď vám raz hovorím! Lebo pozrite že!

S tým siahol do vrecku na veste a vytiahol z neho hrabu modrých banknot s anjlikami.

— No, všakver som pán? — smial sa víťazoslávne, keď videl zadivené tváre chlapov. — Lebo ved ten je pánom, kto má peniaze a ja ich veru mám veľa!...



Zázračné vyliečenie na milostnom mieste Maria Lourdes.

— Nuž a kde ste ich vzal, kmotre?

— Snáď ste sa vlámali do nejakej banky, alebo ste vyhral hlavnú výhru? — spytovali sa ho zo všetkých strán.

— Nuž ani jedno, ani druhé, ale je to dedičstvo, nech dá pán Boh večnú slávu mojmu strýcovi Štefanovi.

Potom pekne dopodrobna vyprával, že mali jedného príbuzného, ktorý vždy kreslil na stenu, keď bol stolárskym učňom, vždy čiaral na ohoblované dosky a raz toto čarbanie napadlo jednomu pánu z Budapešte, ktorý náhodou videl kresby chlapcov. Naskutku vzal chlapca do Pešte. Odtedy ho ani nevideli, len počuli, že sa stal chýrečným maliarom a že býva v skvostnom paláci.

— Veru — pokračoval Straka — My sme si už mysleli, že zabudol na nás, bo že teraz, keď sa stal chýrečným maliarom, haňbí sa za svoju chudobnú rodinu. Ale ako mi páni v meste ukázali v úradných pismach, neoženil sa nikdy a keď zomrel, celý svoj majetok poručil nám!

Nuž prítomní sa tešili šťastiu stolára Straku. Tešili sa, ktorí ako. Jedni sa tešili zo srdca, druhí len tak na oko. Veľký oldomáš sa hneď aj vypil a s tým sa začal panský život šťastnej rodiny.

Prvé bolo, že tam nechali svoj skromný domček a kúpili si na hlavnej ulici najkrajší dom, ktorý bol najcifrovanejší v celej dedine.

Potom sa aj s nimi stalo to, čo sa stáva s najviac ľuďmi, ktorí ľahko prídu ku majetku. Ostali takí pyšní, že teraz už nikto nemohol poznať v nich tú kedysi takú milú a skromnú rodinu.

Zvlášte Holubárovcov padla zle táto zmena. Rozhovorom pri fajočkách, pravda bol už koniec a aj dietky ztratili svojich najmilších kamarátov.

Keď sa náhodou síšly na ulici, dietky Strakovcov odvrátili hlavu a raz malá Marienka Holubárova s plačom prišla domov, bo Ruženka Strakova potrhla šatočky jej sestričky Zuzky a riekla hlasne:

— Pozrite len, aké má obsúchané šaty a je bosá!

Ale to Marienka nenechala bez slova a odpovedala:

— Hej, ani ty si nebola vždy slečna! Vlni si sa ešte aj ty bosá hrala s nami na ceste.

— Budeš mlčať, ty žobráčka! — odvrkla jej Ruženka a málo chybovalo, že sa nepochytily za vlasy, ale ich rozohnal Jožko Holubár.

\*

Takto sa míňal čas, dedinčania pomaly už privykli na zmenené pomery Strakovcov, keď sa raz dietky dvoch rodín náhodou síšly pri rieke nižšie dediny.

Spoločný úmysel ich sviedel spolu: chcely sa kúpať v čerstvých vlnách rieky. Ale «panské dietky» už skôr boli vo vode a dietky Holubárovcov váhavo stáli na brehu rieky.

— Ale veď nemudruj tolko — posmeľovala Jožka malá Marienka. — Táto voda je každého a my sa práve tak môžeme kúpať v nej, ako oni. Tu nám nerozkáže nikto.

— Ale sa neopovázte vnísať do nej! — zakričal Janko Straka z vody — lebo vás tak omočím vo vode, že sa jej toľko nahltáte, že vám ani večera nebude potrebná.

— A my sa veru chceme kúpať a ty rozkazuj doma — odpovedal Jožko — a raz... dva... tri... už bol vo vode.

No, bola že to potom vojna na mori. Ale preto ani jedna stránka neustúpila z bojišťa.

Konečne predsa len zunovali túto zábavu a potom sa každý so svojou «spoločnosťou» kúpil v spoločnom kúpeli. Zvlášte Janko Straka chcel ukázať, že čo on vie. Akiste preto, aby sa Jožko pučil od závidi.

Janko čo dial tým šiel do hlbšej vody a odrazu Ruženka volala úzkostlým hlasom:

— Janko! Janko! Nejdí do takej hlbkej vody. Tam je krútnava!

— Nikdy ty nemaj strach o mňa — vystatoval sa Janko — veď ja tak viem plávať, ako tá ryba.

A s tým plával ešte ďalej do rieky. Dietky so strachom hľadely za ním, lebo všetky vedely, že to miesto je najnebezpečnejšia krútnava a že tu už veľa ľudí prišlo o život.

Tak sa zdálo, že v tomto okamžení aj Janko na toto mohol myslieť, lebo zbladol a rýchlym tempom plával nazpät.

Áno, plával, ale ho vlny vždy strhly na zpäť a chlapec, ktorý v predošlej vojne aj tak hodne ustal, čím dial, tým väčšmi cítil, že ho opúšťa sila.

Ešte trochu sa usiloval udržať sa na vode, ale bolo možno vidieť, že to už dlho neuvládze a dietky so zatajeným dychom čakaly, že čo bude ďalej.

Bolo to strašné okamžení. Janko už bezpomocne ležal na površi vody a cítil, že utonie.

Ale keď sa už vzdal všetkej nádeje, vtedy sa blížil k nemu jeho vysmievaný nepriateľ Jožko, ktorý svojimi svalovitými rukami chytil na smrť zlaknutého chlapca a vytiahol ho ku brehu.

Tento výjav videli mnohí ľudia, ktorí sa na veľký krik dietok sbehli ku rieke a vypukli vo veľký jasot, keď smelý ochranca na breh vytiahol zamdletého chlapca.

\*

Janko za dlhý čas ležal chorý, v horúčke často spomínal svojho ochrancu a to nám už ani povedať netreba, že keď sa vyliečil, vtedy nielen oni dvaja ostali znova najlepšimi kamarátmi, ale pomerily sa aj dve rodiny a teraz sa už spoločne tešia životu a zámožnosti.

**Krešťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!**



## CHYRNIK.

**Pozvanie.** Organizácia Katolíckej Ludovej Jednoty III. okresu hlavnomestského v nedeľu 14. júla usporiada processiu na milostné miesto Maria Remete. Processiu o 6. hodino ráno z farského kostola Ujlak povede vel. p. Rudolf *Flanek*, duchovný nemocnice sv. Rochusa. Slovenskí veriaci na tejto processii čo možno v najväčšom počte súčasťnite sa k oslave Panny Marie.

**Jeho veličenstvo kráľ na poľovke.** Sotva dorazil do Ischlu jeho veličenstvo, ku všeobecnému prekvapeniu hneď na druhý deň šiel na poľovačku. V piatok, 5. júla predpoludním o 11. hodine mu oznámili, že na jeho revíri ukazujú sa jelene. Jeho veličenstvo nato popoludní o 3/4 na 5. hodinu na otvorenom poľovníckom koči v tamjšom ľudovom kroji samotný šiel na poľovačku. V Langwiese, kde ho obyvateľstvo okázale vívalo, kráľ sosadol z koča a opierajúc sa o jágerskú palicu, vyšiel na Aritzgraben. Sotva o 20 minút zjavil sa jeden osemparožiak. Panovník jeleňa naskutku vzal na mušku a zastrelil ho. Jäger Gocher pospiechal výsledok oznámiť jeho veličenstvu, ktorý sa večer o pol 8. hodine vrátil do Ischlu.

**Posviacka kostola.** Rim.-katolícky kostol v Moravskom Lieskove (Morvamogyoród, stol. trenčianska), ktorý vlní úplne prestavili, dňa 7. júla posvätili za veľkej slávnosti. Kostol zčiasťky už bol posvätený, ale len teraz bola vlastná posviacka, ktorú odbavil osvietený pán biskup nitriansky gróf Vihelm Batthyány.

**Chýry zo Spiša.** Stará Lubovňa 24. júna predala les za 110.260 korún. Tiež v Starej Lubovni 22. júna zhorela dielňa na kožu Karola Cserneczkyho. Škoda obnáša 45.000 korún, to sa ale zväčša navráti skrze poistenie. — Jázerskú učiteľku Gizellu Kozma v Kacvine vyvolili za učiteľku. — Podhradský kupec Maybaum v jednom budapeštianskom hostinci zastrelil sa s revolverom. — Poprádsko-kézmarská železničná číara minulého roku mala 230.381 korún príjmu a 104.527 korún výdavku, kézmarsko-belanská mala 46.188 kor. príjmu a 23.636 kor. výdavku, belansko-podolinská mala 30.653 kor. príjmov a 15.767 kor. výdavkov. Zastupitelia týchto troch železníc tieto dni pojednávať majú o orlovskej železnici. — V poprádskych hostincoch a Huszparku od 1. júna do minulého týždňa prenocovalo 1042 Uhrov a 427 cudzozemcov. — Spišsko-sobotský lekár dr. Augustin Szász zčiasťky odkúpil a zčiasťky do prenájmu vzal minerálne pramene v Horke, v Svätom Ondreji, v Kišoveci a vo Švábovcách a dľa zkušnosti dobrú vodu týchto prameňov pustí do obchodu pod menom «Tátrai Lenke-forrás». — Nás stoličný výbor 10. júla vydržoval

svoje riadne letné valné zasadnutie. — V Smižanoch r.-k. učiteľský spolok levočského okolia 25. júna vydržoval svoje tohorocné valné shromaždenie, na ktorom prítomný bol i Karol Ember, predseda krajinskej katolíckej učebnej rady z Budapešti, ako aj kanonik dr. Friedrich Rolný, hlavný škôldozorca dieceziansky. Prednášky držali: učiteľka Anna Kozsár zo Smižian a učiteľia Michal Sztankó zo Štvrťku, Štefan Repčík z Podhradia a Pavel Kiszely zo Žegrej. — V Tátraszépplaku do minulého týždňa bolo 917 kúpeľných hostí, v Starých Smokovcých 1353 a v Iglófürede 116. — V Podolinci 24. júna 4-ročný Ján Zenkovsky v pile prišiel pod železné koleso, ktoré ho usmrtilo. — V Gňazdanskom lese 24. júna chlapec Valent Raab náhoou s revolverom smrťelne ranil svojho kamaráta Jozefa Hayovskyyho. V Markušovcých krvavé bitky medzi mládežou ponedeliach, bohužiaľ, sú na dennom poriadku. — Vo Veľkom Suline 22. júna vo vlnách rieky Poprádu našiel svoju smrť 17-ročný mládenec Michal Kong, keď na člunku previezť sa chcel do Šarišského Sulina. — V Levoči spojená opozícia 30. júna vydržovala ľudové shromaždenie. Z ablegátov kresťanskej ľudovej strany rečnil tam Anton Beszkid, ablegát lubovenský. Shromaždenie vyslovilo svoju nedôveru levočskému mungovskému ablegátovi, grófovi Gustávovi Csákymu. Ten okres patrľil by veru správne ľudovej strane!

**Zas železničná katastrofa v Amerike.** V Corningu v štáte New-York minulý týždeň expressný vlak spoločnosti Delavare, ktorý fahaly dva veľké rušne, celou rýchlosťou vrazil do osobného vlaku, ktorý z Buffalova chodí do New-Yorku. Osobný vlak stál, keď sa nešťastie stalo. Posledné vozne osobného vlaku a prvé vozne expressného vlaku srútily sa z násypu a rumy pochovaly pod seba každého, kto sa vo vozňoch zdržoval. Zvlášte osobný vlak bol nabitý výletníkmi, ktorí pospiechali do New-Yorku na slávnosť slobody. Tridsať cestovateľov naskutku zomrelo, osemdesiat boli povážľive a mnohí cestovatelia ľahšie ranení. Medzi mrtvými a ranenými je veľa popredných corningských mešťanov. Z New-Yorku a z Worcesteru pomocné vlaky s lekármi pospiechaly na miesto nešťastia. Hrozné bolo počuť v pozdných večerných hodinách bedákanie medzi rumami vozňov zomierajúcich ľudí. Medzi obeťami katastrofy je veľa detí. Nešťastie stalo sa v hmlistom čase. Expressný vlak jachal rýchlosťou 50 míľ za hodinu. Rušňovodič hovorí, že pre hmlu nevidel ani osobný vlak, ani signále.

**Štrajk žencov.** Na pustatine Ötvenes (st. aradská) na panstve grófa Roberta Zselénszkeho zpomedzi 700 žencov 200 zastavilo prácu. Hlavný slúžny aradského okresu 49 štrajkujúcich žencov odsúdil na 30 dní do väzenia, 5 buričov ale na 60 dní do väzenia. 50 žencov ušlo. Žandári ich stopujú. Minister orby z Mezöhegyesu 200 žencov poslal na vynahradenie štrajkujúcich. 40 zatknutých žencov osvedčilo sa, že začnú pracovať, ak ich nepotrescú. Gróf Zselénszky nato, okrem buričov, žencov zpät prijal do práce.

**Nová fabrika.** V Teplej (Hólak, st. trenč.) jedna budapešianska spoločnosť so základným kapitálom 300 tisíc korún ide postaviť fabriku na čipky. Predbežné vyjednávania skončili sa s prajným výsledkom a stavbu novej fabriky už onedlho započnú.

**Likvidovanie raffinerie.** Z Veľkých Topolčian oznamujú, že tamojšia raffineria úč. sp. na svojom minule vydržiavanom valnom shromaždení na žiadosť zainteresovaných peňažných ústavov uzavrela likvidáciu. Zaoberajú sa s plánom, aby bola založená s veľkým základným kapitálom nová spoločnosť, ktorá by prevzala túto raffineriu.

**Tretia trieda na rýchlikoch.** Ministerstvo obchodu nariadilo direktii uhorských kráľ. štátnych železníc, aby bez meškania preštudovala, na ktorých čiarach a pri ktorých rýchlovlakoch by mohli už od 1. októbra tohto roku riadne chodiť vozne III. triedy. Vozne III. triedy pri rýchlikoch uvedú predbežne len na próbu. Jestli sa novota dokáže, vozne III. triedy pripoja postupne ku všetkým rýchlikom.

**Soľ zdražela.** Zpomedi potravíných článkov, ktoré ustavične a rapidne dražely, dosiaľ len cena soli bola stála. Teraz ale aj soľ zdražela, lebo počnúc od 5. júla štátny árár o 30 halierov povýšil cenu metr. centa soli. Berúc do ohľadu, že soľ je v domácnosti nevyhnutne potrebná, povýšenie ceny každá gazdina pocíti.

**Hostinec na predaj.** V nitrianskej stolici v obci Nagybélic na železničnej stanici, na predaj je hostinec. Hostinský tohoto obchodu má právo bez obmedzenia vymeriavať všetky trunky. Spomenutý hostinec v mesiaci júli pod rukou predá sa tomu, kto sa skorej prihlási a kto ho lepšie zaplatí. Ku hostincu patrí ladoveň (plná ladom), pivnica, kolkáreň, veľká váha, čo sa repa váži, a zahrada. Hostinec za hotové peniaze predáva *Ján Krist*, majiteľ hostincea Nagybélic železničná stanica (nitrianska stolica).

**Úplnú uctu zaslúži** také pokračovanie, aké ctení čitatelia najdu v liste baróna Leva Freitag-Loringhofen, krajinského radcu, vezelského rytierskeho radcu skutočného štátneho radcu ruského (Arensberg, Kommandantenstrasse 5. Ostrov Ósel, gubernia Livland.) List tento zneje nasledovne: «Ohľadom mojich bližných považujem si za prísnu povinnosť, kde len možno vrele odporúčať výtečný Fellerov Elsa Fluid. Istého priateľa mojho zo žiackej doby, ktorý prítomne lekárom je v Petrohrade, upozornil som na tento výtečný liek a druhého petrohradského lekára, ktorý udržuje tu piesočné kúpele, odporúčaním Fellerovho Elza Fluidu oslobodil som od ostreho lúpania v pleciach. Týmto lekárom nemohly pomôcť ich vlastné lieky. Fellerov Elsa Fluid pri nemocných upotrebuje aj istý lekár západného Pruska v meste Dancigu. Ku blahu mojich bližných prajem teda čo možno najrozsiahlejšie rozširovanie tohoto zvláštneho dorobu a zaslúženej slávy jeho dorábateľovi.» Cena jedného tueta flašiek na próbu 5 korún franko. K objednaníu u V. Eugena Felleru lekárnika, Stubica, Kostolná ulica 18. č. (Záhreb. st.)



## HOSPODÁRSTVO.

### Stav viníc.

Ministerstvo orby najnovšie uverejnilo výkazy zprávdajcov viničných, ktorí stav viníc nasledovne opisujú v niže udaných okresoch:

**Sopron:** Vinič zväčša odkvitol. V okolí Fertő značnú škodu zapríčinilo vystúpenie viničných moľov. Očakávajú slabú strednú úrodu.

**Pápa:** Vinič zväčša odkvitol. Vystúpenie moľov v rovinách posiaľ zapríčinilo škody 15—20 percentov, po vrškoch 5—6 percentov. Perenospora ukazuje sa zvlášte v rovinách. Z viníc v rovinách výhľady sú na zlú strednú, po vrškoch na strednú úrodu.

**Tapolca:** Miestami vystúpily viničné mole. Perenospora rozšírená je na území celej stolice Zala. Vývin hrozna je obstojný, Robotnícke pomery sú zlé. Výhľady sú na strednú úrodu.

**Szekszárd:** Počasie je prajné vývinu hroziem. Perenospora a mole, ktoré miestami vystúpily, nezapríčinily posiaľ značnej škody. Očakávajú slabú strednú úrodu.

**Pécs:** Hrozno sa pekne vyvinuje. Perenospora a mole ukazujú sa síce, škody však posiaľ nezapríčinily. Očakávajú strednú, miestami dobrú úrodu.

**Kecskemét:** Mole nezapríčinily značnejšej škody, tým viacej ale boja sa perenospor, ktorá šíri sa nielen na listí, lež aj na strapcoch, následkom čoho očakávajú slabú úrodu. Cena vína sa dvíha. Za mušt novej úrody núkajú 47 korún. Zásoby vína je málo.

**Budapešť:** Na viacej miestach úrodu zničily viničné mole. Značnú škodu zapríčiňuje perenospora. Ukazuje sa aj múčna rosa.

**Balassagyarmat:** Miestami vystúpila perenospora. Výhľady sú na slabú strednú úrodu.

**Eger:** Perenospora, zvlášte ale zimné a jarné mrazy zapríčinily značnú škodu, následkom čoho k očakávaniu je slabá stredná úroda.

**Miskolc:** Viacej miestami vystupuje perenospora. V štyroch obciach okresu Szendrő hrad (Iadovec) zničil 15—20 percentov úrody. K očakávaniu je slabá úroda.

**Tarcal:** Vo viniciach južnej strany Tokajhegyalja miestami vystupuje filoxera. Očakávajú dobrú strednú úrodu.

**Beregszász:** Viničné mole zkazily 20—25 percentov úrody. Očakávajú vôbec dobrú strednú úrodu.

**Szatmár:** Hrozno pekne sa vyvinuje. V stolicach Szatmár a Ugocsa výhľady sú na dobrú, v stolici Szilágy na strednú úrodu.

**Ménes:** Hrad (Iadovec) a perenospora zapríčinily značnejšie škody. Očakávajú slabú úrodu.

**Fehértemplom:** Perenospora, múčna rosa a hrad

na viacej miestach zapríčinili značné škody, následkom čoho k očakávaniu je slabá stredná úroda.

*Nagyenyed:* Perenospora viac-menej vystupuje na území celého okresu. Vo viniciach obcí Cintos, Bükkös a Istvánháza ľadovec zničil 75 percentov úrody. K očakávaniu je slabá stredná úroda.

*Marosvásárhely:* Kde hrad a choroby viniča nezapríčinili škody, pri prajnom počasi, očakávajú hojnú úrodu.



## DOPISY.

Rabčice.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!  
*Veľactený Pán Redaktor!*

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom Kresťane.

V prekrásnej a veľmi zriedkavej slávnosti brali sme účasť 1. júla b. roku. Náš dobrý prevelebný pán farár Ondrej *Marhevka* slávil 25-ročné jubileum svojho kňazského účinkovania a z tejto príležitosti nevyslovielné činy opanovali naše srdcia.

Okolo desiatej hodiny veľký slávnostný pochod kňazský pohnul sa do kostola s pánom jubilantom, aby účastný bol na jeho slávnostnej sv. omši. Jak prišiel pochod za bránu kvietkami ozdobenú veľké prekvapenie čakalo veleb. pána jubilanta. V bielom rúchu oblečené nevinné dievčatka medzi blahoželaním odovzdaly mu kalich jako podarúnok, chcúc s týmto preukázať úctu a lásku celej obce ku svojemu milému duchovnému pastierovi. Úctu túto zaslúžil si on v krátkom čase svojim svedomitým a prikladným kňazským charakterom.

Pán jubilant medzi slzami prijal nečakaný dar, láskavými slovami poďakujúc sa za úctu, lásku a vernosť svojich veriacich, sľúbil, že koľko od neho závisieť bude, všetko učiní za dušné spasenie a dočasnú blaženosť svojho ľudu.

Po odznení dojímavých slov pána jubilanta k pochodu pripojil sa aj ľud, ktorému slzy ihraly v očiach od blaženosti a išli sme na slávnostnú sv. omšu, ktorá odbavovaná bola s hrubou assistenciou kňazstva.

Po slávnostnej sv. omši náš milý pán jubilant hosťov svojich privítal vo fare, kde čakal ich hojne pripravený stol. Pod obedom prevelebnému pánu jubilantovi srdečné blahoželania a zdravice vyniesli: dôstojný pán dekan Jozef Vojtisek, taktiež aj iní oltárni bratia. Za vyslovené blahoželania a zdravice vreľými slovami poďakoval sa prevelebný pán jubilant, ktorý nie bez príčiny účastný bol tejto slávnosti. Veď celé jeho účinkovanie za príklad sa skveje, každé jeho slovo k svojim veriacim je láskyplné.

Preto aj s pýchou môžeme povedať my rabčickí občania, že krásna minulosť zatvára sa pred našimi duchovnými očami, bo 25-ročné svedomité účinkovanie nášeho drahého pána jubilanta vzalo koniec s dnešnou radostiplnou slávnosťou.

Silne nám klovalo srdce a cítili sme sa veľmi blaženými, že sme nášho prevelebného pána farára pozdraviť mohli jako jubilanta.

Uplynulo teda 25 rokov, lež práca, veľká obetivosť a ovocie apoštolovania jeho zapísané sú do knihy večného života. A môžeme smele povedať so sv. pismom, že toto sú tie drahé poklady, ktoré ani rza nezožere, ani mole nezničia (Mát. 5, 20.) bo oni večne trvajú a našemu vrele milovanému jubilantovi otvárajú bránu kráľovstva nebeského.

Radosť a blaženosť, ktorúnáš drahý pán jubilant pred 25. rokami cítil pri prvej jeho sv. omši, žiarily sa aj dnes z jeho blaženej obličaje. Táto radosť nech oblažuje ho cez celý jeho život. Dobrotivý Bože udel mu dlhého života, obdaruj ho hojnosťou milosti a daj mu nekdý večnej slávy v kráľovstve nebeskom. Toto vrelemilovanému duchovnému otcovi svojmu srdečne prajú:

*Rabčickí občania a*

\* \* \*

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

*Otený Pán Redaktor!*

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Spiškosobotská Katolícka Ľudová Banka, ktorú z dvoch strán prekazil cheeli, predsa sa utvorila 25. júna. Udami správy sú: Alexander Boharesik farár z Felkej, Ján Jendrichovszky farár z Kubachov, dr. Árpád Schönwiesner zo Spišskej Soboty, Edmund Schürger farár z Batizovec, dr. Augustin Szász lekár zo Spišskej Soboty, Ernest Winkler hlavný slúžny zo Spišskej Soboty, dr. Koloman Winkler pravotár zo Spišskej Soboty a Alexander Wyda statkár z Ländzsásötöfalu. Do dozorného výboru vyvolili: Jána Odrobinu farára z Mafašoviec, Jána Harenesára kupca z Kézmarku, Aladára Polnischa hostinského z Horných Hágov, Kolomana Teschlera kupca z Poprádu, Karola Gótsa notára z Veľkého Slavkova a Gejzu Majunkeho súkromníka zo Spišských Vlachov.

Katolíci podtatranskí a hernádskej doliny vašimi vkladmi a požičkami podporujte všetci túto vašu banku! Ukážme svet, že sme životaschopní!

*Priateľ ľudu*

\* \* \*

Szepesváralja.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

*Otený Pán Redaktor!*

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-  
lom «Kresťane».

Tohoto roku v deň sv. apoštolov Petra a Pavla, popoludní pán Štefan Zemanecik farár v Szepesvár-

alja posvätil dve obrovské, dva metre vysoké, z dreva umelecky vykresané sochy týchto dvoch svätých. Tieto sochy i so štyrma bronzovými pozlatenými svietnikami farskému kostolu darovali tamojší občania Karol *Petruško* a jeho manželka Barbara. Utraty týchto dvoch krásnych soch veľkodušní dobrodincovia vyplatili celkom zo svojho a stálo ich to vyše tisíc korún. Pri tej krásnej príležitosti prevelebný pán farár sodpovednú reč držal o týchto dvoch kniežatoch apoštoloch. Kostol bol veriacima preplnený. Ku koncu jeho reči prevelebný pán farár oznámil, že veľkodušným dobrodincom uznanie a vďaka vyslovuje i jeho excellencia osvietený pán biskup spišský dr. Alexander *Párvy* a i v svojom mene vrele podakoval sa im za tú veľkú obeť, ktorú ku cti a sláve božskej, ku zvelebeniu sv. apoštolov a ku ozdobe chrámu božieho priniesli a postavil ich za príklad, ktorý všetci nasledovať majú, ktorých pán Boh hojnejšie požeknal. aby zbytočnosť majetku svojho obracali nie na marnosti svetskej, lež ku spaseniu duší svojich. Daj Bože cirkvi svojej viacej podobne veľkodušných dobrodincov.

*Prítomný.*

\*\*\*

Spišská Sobota.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

*Vysokoctený Pán Redaktor!*

Pekne prosím, ráčte uverejniť tento dopis v našom oblúbenom «Krestane».

Pod vedením mnišiek stojaca občianska dievčenská škola (Polgárka) v Spišskej Sobote má teraz už štyri triedy. Tú školu vrele odporúčam rodičom, ktorí chcú svojim dečram zabezpečiť dobrú dôkladnú katolícku výchovu. Nemecké mestečko Spišská Sobota leží pod čarokrásnymi Vysokými Tatrami, má dobrú vodu a výborné povetrie. R. kat. občianska dievčenská škola spojená je s internátom. Žiačky umiestniť môžu sa aj v súkromných domoch a tak v tých ako aj v internáte dľa starej spišskej obyčaji veľká starosť obracia sa na to, aby si žiačky nemeckú reč osvojily. Žiačky, ktoré odbavily viac ako štyri ľudové triedy, s prijímajúcou zkuškou vstúpiť môžu do druhej triedy. Prošpekt pošle na žiadosť predstavenstvo ústavu.

S kresťanským pozdravom

*Horliteľ katolíckej výučby.*

## Rozmary a Zarty.

Naše slovenské príslovia a porekadla.

Píše: M. J. Z. kresťanský ľudák.

Žiaden človek nevie, že čo je v ňom, dokiaľ neproboval, zase neproboval a ešte raz neproboval.

\*

Noviny sú učiteľom svojich čitateľov. Ja ale nemyslím, že ľud sa mnoho poučí čítaním, že kde sa kto

obesil, kto koho zastrelil, koho zbojník okradol atď. Noviny majú poučovať ľudí ako sa majú držať, aby to nerobili, bo len spojenými silami docielime to, za čím už od rokov pachtíme.

\*

Ctíte si vaše ženy a aj ony vás ctia a milovať budú...

\*

Vaša matka bola ženou vášho otca; Vy ako syn žiadajte, aby vašu matku si ctia a milovali váš otec. To samé dnes očakáva od vás váš syn.

\*

Jako kyslé, tak sladké hrozno je pekné; kyslé hrozno od sladkého rozoznať možno len tak, keď ho zkusíme. To samé platí i o ženách.

\*

Ani hodbab, ani diamanty netvorí ženu dobrou a nežnou, lež láska a dobré srdce.

\*

Žena má mať jeden cieľ a to je, aby udržala lásku svojho muža, tá ale najlepšie dá sa udržať čistotou a zdravím. Kde niet čistoty, tam nemôže byť zdravie.

\*

Štyristo millionov ľudí veria v Bibliu, šesťsto millionov ľudí verí v učenie koranu a Konfucia. Ešte sú tu nespočítané vierovyznania, o tých ale nevie sa v čom veria, zaiste len v peniazoch.

## Odkazy redakcie.

J. K. Sz. List sme nedostali.

V. R. B. Na otázku, či jednotár môže byť mungo, odpovedáme Vám v krátkosti a zreteľne, že nie. Jednotári vôbec báť sa majú mungov ako čert svätej vody.

S. B. N. Špojené stránky opozície za to bojujú, aby ľud dostal statočné volebné právo. Mungovci len balamutia svet, volebného práva ale nikdy nedajú ľudu.

**Verte**

**že slanovinový lieh sily**

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posielajú 3 veľké alebo 6 stredných fliašiek

**„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.**

Zadovážujte predplatiteľov pre «Krestana!»



## Magyar kir. államvasutak.

92.105/912. sz. F. II.

# Nyári menetrend.

**A Piski—petrozsényi vonalon.** A vonatok menete gyorsítottak. A jelenleg csak Órváraljától Piskiig személyszállítással közlekedő Órváraljáról d. e. 11 óra 2 perckor induló tehervonatnál a személyszállítás kiterjesztetik a Petrozsény—órváraljai vonalrészre is.

**A Karánsebes—órváraljai vonalon.** Karánsebes és Baucár között egy új személyszállító tehervonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Karánsebesről reggel 6 óra 40 perckor, érkezik Baucárra d. e. 9 óra 20 perckor; a fordított irányban indul Baucárról d. u. 2 óra 40 perckor és érkezik Karánsebesre d. u. 5 óra 30 perckor.

**A Petrozsény—lupényi vonalon.** A vonatok menete gyorsítottak. Az előző években Livazénytől Petrozsényig június 15. és szeptember 15. között közlekedett vasár- és ünnepnapon vonat ismét forgalomba helyeztetik.

**Az Alvinc—nagyszebeni vonalon.** Alvinc és Nagyszeben között egy új személyvonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Alvincről d. u. 12 óra 33 perckor, érkezik Nagyszebenbe d. u. 4 óra 39 perckor; a fordított irányban indul Nagyszebenből d. e. 10 óra 35 perckor és érkezik Alvincra d. u. 2 óra 25 perckor. Ezzel egyidejűleg a Nagyszeben és Konca között a nyári évadban hetenként háromszor közlekedett vegyesvonatpár megszüntetetik. Az Alvincről d. e. 8 óra 40 perckor Nagyszeben felé induló, valamint a Nagyszeben felől Alvincra este 8 óra 58 perckor érkező vonatok menete gyorsítottak.

**A Nagyszeben—nagydisznói vonalon.** A tavaly május 15. és szeptember 15. között közlekedett vasár- és ünnepnapon vonatpár az idén ugyanazon napokon, de már május 1-től kezdve ismét forgalomba helyeztetik.

**A Segesvár—nagyszebeni vonalon.** A Segesvárra Szentágóta felől reggel 7 óra 19 perckor érkező — a Segesvárról Nagyszeben felé reggel 3 óra 52 perckor induló — és Nagyszebenből Szentágótára d. u. 2 óra 49 perckor induló vonatok későbbre fektetnek.

**A Budapest keleti p.-udvar—predeal-i vonalon.** A Predeal felől Budapest nyugati p.-udvarra reggel 7 óra 30 perckor érkező gyorsvonatnál a megállás Apahidán május 15-től szeptember 15-ig megszüntetetik. Ugyanezen időszakban a Budapest nyugati p.-udvarról Predeal felé este 9 óra 35 perckor induló gyorsvonat Kolozs—Kolozsokán feltételesen megállítatik. A Predeal felől Budapest nyugati p.-udvarra este 9 óra 55 perckor érkező gyorsvonat Biharkezes és Sztána állomásokon feltételesen megállítatik. E vonat — budapesti érkezésének változatlanul hagyása mellett — Szolnokra a jelenlegi 10 perccel későbbben, azaz este 7 óra 35 perckor fog érkezni és onnan este 7 óra 44 perckor fog indulni. E vonatból Szolnokon, az Arad felől oda jelenleg este 7 óra 15 perckor érkező és onnan Budapest keleti p.-udvar felé jelenleg este 7 óra 36 perckor induló gyorsvonatba azontul átszállani már nem lehet, mert utóbbi vonat Szolnokra már este 7 óra 15 perckor fog érkezni és onnan már este 7 óra 22 perckor fog indulni. Ezzel kapcsolatban a jelenleg csak Nagykátától Budapestig közlekedő, Budapest keleti p.-udvarra éjjel 10 óra 35 perckor érkező személyvonat már Szolnoktól fog közlekedni. Az ily módon meghosszabbított vonat Szolnokról este 7 óra 49 perckor fog indulni és Budapest keleti p.-udvarra éjjel 10 óra 40 perckor fog érkezni s így a predeal-i gyorsvonattal Szolnokra érkező amaz utasok, akik a Szolnok—Újszász—Budapest keleti p.-udvari vonalrészre igyekeznek, utjukat ezzel az új vonattal folytathatják. A Tápósüly—Tápósápról Budapest—Józsefvárosra hétfői napokon közlekedő munkásvonat már Nagykátáról kiindulól a Nagykátáról Budapest—Józsefvárosra naponta közlekedő munkásvonat pedig már Szolnoktól kiindulól fog közlekedni. A Budapest keleti p.-udvarról este 6 óra 55 perckor induló, Nagykátáig naponta, onnan Szolnokig pedig csak minden szombaton közlekedő személyvonat Nagykátától Szolnokig is naponta fog közlekedni. Budapest keleti p.-udvar és Nagykáta között egy naponta és egy vasár- és ünnepnapokon közlekedő új vonat pár helyeztetik forgalomba. A naponta közlekedő vonatpár Budapestről d. e. 10 óra 5 perckor fog indulni s oda d. u. 3 óra 10 perckor fog érkezni. A vasár- és ünnepnapon vonatpár budapesti indulása d. u. 3 óra 25 perc, érkezése este 8 óra 10 perc lesz. A Budapest keleti p.-udvarról Püspökladány felé este 7 óra 10 perckor induló vonatnál a Rákos—nagykátai vonalrészben a megállások megszüntetnek. A Püspökladányról Nagyvárad felé d. u. 1 óra 35 perckor induló tehervonatnál a személyszállítás megszüntetetik. Nagyváradról Csucsáig, Kolozsvártól Csucsáig, Tövisről Kolozsvárig és Kolozsvártól Bánffy-hunyadig egy-egy új helyi személyszállító vonat helyeztetik forgalomba. A Kolozsvárról Nagyvárad felé jelenleg d. u. 1 óra 42 perckor induló, valamint a Segesvárról Tövis felé jelenleg d. u. 3 óra 21 perckor induló személyszállító vonat mintegy két órával korábban helyeztetik.

**A Vésztő—pusztahollói vonalon.** Vésztő és Pustaholló között egy új személyvonatpár helyeztetik forgalomba.

(Folytatása következik.)

## Lacné česke perie!



5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepší 12 korún, Biele mákké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako sná: mákké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Hotové posteje.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 100 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška 30 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dia vôle. Trojdiľovú srstennú matrac na jednu postel K 27.—, lepší jakovosti K 38. Zasielky výše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta Benedikt Sachsel, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy).

## Učesň

v kožušničkom obchode prijímesa. Môže aj odev dostať. Dalšie vysvetlenie dáva Jozef Kovács, kožušnický majster Budapest, IV., Sörház-utca 6. I/7.

## Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!



1 kg. sivé dobré driapané 2 K, lepší 2 koruny 40 hal.; prima pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 12 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K, Pri oblednaní 5 kg. franko.

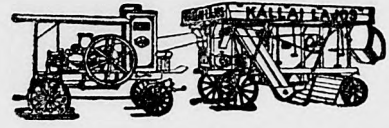
## Hotové posteje

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mákym perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podblavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

## Oznamy prijíma administracia

„Krest'an“  
Budapest, Szentkirályi-utca 28.



## Známo je vöbec,

že len

## LUDVIKA KÁLLAI-ho

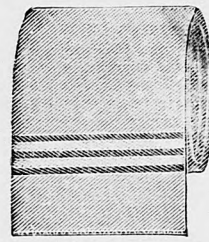
motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-miatiace stroje. Po celej krajine pochovalne známých najlepších a najjednoduchších, pôvodných Ludvika Kállai motorov prosine žiadať obrázový cenník.

**Upozornenie!** Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

## Tiger-prikryvadlá ku spaníu.



Dobrej trvácej jakosti No 2051. Tiger flanelové prikryvadlo; hrubej kvality, melírt so štráfkovanými borňami, 175 cm. dlhé, 100 cm. široké K 2.20. No 2051 1/2 tože 190 cm. dlhé 124 cm. široké K 2.60 Číslo 2050 Veľmi lacné prikryvadlo k spaníu drapp siné s krajom rozličnej farby, dlžka 175 cm. šírka 100 cm. K 1.70 Číslo 2050 1/2. Prikryvadlo lepšej kvality, dlžka 190 cm. šírka 130 cm. K 2.40. Najväčší výber v mojom hlavom cenníku. Žiadne

Fiziko. — Výmena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri predbežnom doposlaní peňazi cis. a král. zásielca všestráne známy svetochýrny obvod

**HANNS KONRAD**  
Brüx, číslo 2836. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 obrazami franko a zdarma.

## Znížené ceny!!

Šatky na hlavu v najpeknějších módných farbách K 4. Veľké košeľe pre mužských K 1.30. Svetlé košeľe pre šlosiarov K 1.50. Svetlé oteky pre šlosiarov K 3.20. Košeľe ku športu s vačkami a peknou kvastňou K 1.40. Biele pevné košeľe pre ženske K 1.—. Veľké spodné nohavice, biele, svetle alebo štráfkovaná 80 helierov. Zasterky pre deti 50 hal. veľké zasterky pre ženske 80 hal. Dobré špalazverny tucet 32 hal. Pevné šúorky na strevice tucet 14 hal. Čipky 50 mtr. po K 1.—. Vesty pre mužských, plátene, sivé so zeleným vrubom kus po K 3.60. Uteráky tucet K 2.90

**ADOLF ZUCKER PILSEN 39.**

Zasielky s poštovou dobierkou. Za neprihodný tovar návrat peňazi. Cenníky na žiadost zdarma a franko.

Pri objednávkach na naše ohlasy,  
prosíme odvolávať sa vždy na  
naš časopis.